

Daguerrotipie

Práce archeologa jakéhokoliv menšího muzea je z 90% lítání po terénu, procházení po polích (což v některých případech je dost deprimující, jelikož jste na velkých lánech sám a většinou nic nenajdete. Takže trpení samomluvy není výjimkou). A samozřejmě kontrola všech stavebních prací, které v regionu probíhají. Tady je opravdu důležité si všimnout i novověkých věcí, které vyplavou na povrch a které na první pohled vypadají opravdu velice moderně, tím se však bohužel může i stát, že pracovník, který místo kontroluje nad předmětem mávne rukou a považuje ho za méně důležitý, moderní. To však není případ nalezené destičky, která se objevila na povrchu po několika staletích.

Obr.1: nalezená destička (VMJ)

Při kontrole výkopů pro optické kabely, ležela na vyhozené zemině poškozená od krompáče destička, která byla z jedné strany stříbrně lesklá. Po základním ošetření vlažnou vodou se na postříbřené straně objevila tvář muže v obleku a hle, unikátní nález byl na světě. Jedná se o vzácnou památku ze začátku fotografie tzv „Daguerrotypii“ Tu vynalezl francouzský výtvarník a vynálezce Louis Daguerre po několika desetiletích výzkumu , který úspěšně ukončil v roce 1839. Byl to první, prakticky užívaný fotografický proces , který byl ovšem velmi nákladný a tak si ho mohl dovolit jen zámožný člověk. Daguerrotypie neumožňovala kopírování a tak každý výtvarník byl i originálem. Původně byly snímky malých rozměrů a nekvalitního provedení, později se však kvalita zlepšila. Ani samotná výroba se neobešla bez rizika, výrobci hrozila otrava rtuťovými parami. Konečná epocha této výroby skončila v roce 1841, kdy byla vynalezena kalotypie, která dovolovala vytvořit z jediného negativu neomezené množství kopií. A pak následovaly další a další metody.

Nyní je však nastavena otázka kdo si mohl dovolit a ještě lépe kdo je na destičce vyobrazen. První odpověď je velmi pravděpodobná – destička byla nalezena vedle domu, ve kterém dnes sídlí Kulturní středisko. Dům je postaven ve stylu secese a kdysi býval letním sídlem velkostatkáře Latzla, ten by si samozřejmě větší obnos peněz na vyhotovení této fotografie mohl lehce dovolit.

Druhá odpověď je těžší, ale opět pomohla náhoda, ve sbírkách VMJ v Javorníka je fotoreprodukce obrazu Johanna Jacoba Latzla, kde porovnáním jeho tváře, zvláště rtů se dá usoudit, že se pravděpodobně jedná o tohoto muže. Tím by se okruh tohoto unikátního předmětu uzavřel.

Na závěr snad jen, že při všech kontrolách výkopů je opravdu nutno dbát na pečlivou prospekci, někdy i z nezajímavých předmětů se vyklube unikátní předmět. Vždyť podle dostupných zdrojů, daguerrotypií v naší republice lze spočítat na prstech dvou ruk.

Obr. 2: Johannes Jacobus Latzel (VMJ)